

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Cap. V. De Doctrina Christiana, Catechesi, & Scholis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

scire, quis ille qualisque sit, qui sæculo hoc, infinitis sæctis turbato, oves, Christi Sanguine redemptas, divini verbi pabulo reficiat.

Conc. Trident. ad. locis.

4 Pro Concione ad populum dicent singulis per annum Dominicis festisque diebus, atque alijs etiam in Quadragesima, pro Diœcesis hujus more: dicent vero modestè & graviter ac cum autoritate. Et, si quidem Scripturæ testimonia producenda sint, editione vulgata utantur, sacrasque literas non ex suo sensu, sed Ecclesiæ sanctæ (quæ columna & firmamentum veritatis est) sententia, & Patrum sanctorum doctrina, interpretentur. Nemo aniles fabulas, nemo scommata, sales ac jocos, nemo incertas atque apocryphas historias, aut suspecta jure miracula, pro suggestu recenseat.

Conc. Trident. sess. 4. in Decret. De Edit. & usu sacr. li. 1 Tim. 3. 15.

1 Tim. 4. 2 Tim. 2. ad Tit. 3.

5 Nemo publice Magistratum, seu Ecclesiasticum seu Civilem, carpat perstringatque, aut apertè quempiam ita objurget, ut intento quasi digito eum monstret. parcat personis, dicat de vitiis; multo vero maxime caveat, ne in ullam religiosam familiam aut statum Ecclesiasticum invehatur. à mutuis etiam æmulationibus, contentionibus, & moribus abstineant, ne ab invicem consumantur, & Parochianis suis pariant, ob dissensiones, scandala. Si quis vero habeat adversus aliquem querelam, ad Nos aut Vicarium referat. Qui in legem hanc deliquerit, à concionandi munere submovebitur, poenisque à Nobis infligendis subjacebit.

Ex indic. li. prohibitorum & Bulla Confr. Pii IV.

6 Hæreticorum libros nemo Concionator sine expressa, eaque in scriptis obtenta, & Nobis exhibita, Sedis Apostolicæ facultate, legat; argumenta vero eorundem, quæ plus semper ostentationis & vani in vulgus plausus quam soliditatis, eruditionis vel ædificationis habent, operose ne enucleet, sed ad captum populi, ad stabiliendam veram Fidem, ubi opus erit, nervosè refellat.

7 Materiam Auditoribus suis aptam Concionatores sumant; absterreant eos à vitiis omnibus, præsertim à blasphemis, juramentis, convitiis, detractionibus, mendacijs, ebrietate, &c. Cohortentur verò serio atque impensè, ut Magistratui utrique pareant, præcepta Dei, & leges Cæremoniasque Ecclesiæ, necnon Concilii Tridentini decreta, & laudabiles Diœcesis hujus consuetudines, accuratè observent; sacro Missæ Officio, non Dominicis duntaxat festisque diebus (ad quod sub reatu peccati lethalis obstructi sunt) sed alijs etiam solemnitatibus, Concionibus & Catechesibus, usque ad finem constanter & decenter interfint.

8 Potissimum vero elaborent, ut populo religiosam poenitentiae Sacramentalis & Eucharistiæ frequentationem commendent. Sub finem Concionis, pias ad Deum preces, pro omni hominum genere, præsertim vero pro Magistratu, pro salute communi, pro pace &

tranquillitate publica, pro vivis & mortuis, fundant. Dies etiam festos ac solemnes, stata jejunia, supplicationes & processiones, ita promulgent, ut simul indicent, quando, quo modo & sine, solemnitates hujusmodi sint institutæ.

C A P. V. De Doctrina Christiana, Catechesi, & Scholis.

1 **A** Proba Puerorum atque Adolescentium informatione, non privata tantum familiarum paucarum, sed publica etiam & communis Reip. totius salus atque Ecclesiæ integritas dependet. quamobrem necessarium plane est, ut omnes à teneris, atque ab adolescentia, portent jugum Domini, in pietate & bonis moribus ac litteris instituantur, ut una cum pietate ac Religione honestas conjuncta ab incunabulis imbatur. Quocirca Parochi omnes tradendæ Christianæ doctrinæ, & explicandi Catechismi studium sibi habeant cordi ac curæ; cogitentque, se tanquam bonos optimi patris familias Ministros, multo diligentior operam, spargendæ, in novali Domini agro, Catholicæ Religionis sementi impendere velle, quam inimicus homo in superfeminandis zizaniis (quæ vellit deinde ægerime queant) collocet.

Conc. Trident. sess. 24. c. 4. De ref.

2 Singulis itaque diebus Dominicis, atque etiam, si opus est, Festis, elementa Religionis Catholicæ, juxta methodum Catechismi Romani, perspicuè explanent Pueris, Parochi, Plebani, Vicecurati, vel per se, vel per alios ad functionem hanc idoneos, tempore pomeridiano sub horam duodecimam vel primam; idque in oppidis & pagis observari jubemus: atque, ut rudis pueritia ad piam hanc exercitationem animetur, affluatque copiosius, lingua vernacula, per breves & concisas quæstionculas, suaviter atque humaniter Fidei rudimenta, hoc est, ea quæ ad Fidem, Spem, Charitatem, Sacramenta, & Officia Iustitiæ Christianæ pertinent, continenturque Oratione Dominica, salutatione Angelica, præceptis Dei & Ecclesiæ, virtutum studio, vitiorum fuga, exponant, diligentioribusque munuscula donent, vel aliena liberalitate conquistata; vel aliunde comparata.

Conc. Trident. d. loco.

3 Enimvero, si contingat in pagis, vel ob hyemis asperitatem & aeris intemperiem, vel ob nimiam Parochianorum ab Ecclesia distantiam, aliave de causâ, à Nobis aut Vicario nostro approbanda, quot septimanis Pueros convenire non posse ad Catechismi audientiam; habeatur saltem bis singulis mensibus; aut, si ne id quidem fieri possit, Parochus singulis Dominicis, ac præterea per sacros Adventus Domini & Quadragesimæ dies, de Mysterijs & Articulis Christianæ Fidei, in Concione per mediam horam diserat. Invitet porro & alliciat etiam Juvenes ac Seniores ad Catechismum

mum audiendum, cum illi sæpenumero magis quam pueri indigeant instructione. Parentes vero propofitis etiam pœnis admoneant, ut liberos suos ad doctrinam Christianam mittant. Nec ullum ad Euchariftiam percipiendam, in eundemve matrimonium, admittat, nisi doctrinam Christianam obeat, & Catechifmum calleat. Quod verò plurimum pientiffimum hoc opus Magistratus Secularis industria attentioque promoveat; idcirco ei præcipimus, ut eo tempore, quo Catechifmus habetur, omnia tripudia & choreas, lufus & spectacula, comotationes & levitates, filere jubeat.

4 Modus tradendæ hujus disciplinæ jam dudum in Catechifmo Colonienfi, Germanice edito, præscriptus est; quem observari ab omnibus volumus; qui in eo consistit, ut pueri, pia æmulatione excitati, præeuntem in precibus Catechiftam sequantur, deinde ipsi inter sese interrogent ac respondeant, explicationem postea audiant, & repetant. Hoc officium qui prætermiserint, serio à Nobis aut Vicario nostro punientur.

5 Magni etiam momenti est, ut pueri puellæque non in Templis solum religiofe, sed in Scholis etiam recte erudiantur. tenera enim hæc ætas, prona in malum, nisi navis instar secundo flumine defluentis retineatur, in vitia dilabitur; atque ea re ex Ecclesiastici monito erudienda & curvanda est, ut stultitiam, dorso ejus alligatam, virga disciplinæ fuget. Magna itaque cura adhibenda est, ut in singulis Dicecesis nostræ Civitatibus, oppidis, pagis frequentioribus, sint aut erigantur vel conserventur Scholæ, pro sexus utriusque pueris, Latine vel Germanicæ; deinde ut Scholis illis præficiantur, cum præcitu Nostro, Præceptores Catholici, pii, eruditi, bene morati, ac tales, ut ad eorum vitam ac mores, tanquam ad normam, puerorum vita ac mores exigi componique possint; qui commissos sibi discipulos sedulo ac studiose doceant, non tantum bonas litteras, sed etiam pietatem. Mandamus vero hujusmodi Ludimoderatoribus, ut discipulis suis, sive Latine discant sive Germanice, Catechifmum minorem P. Petri Canifii ediscendum dent, Christianis eos moribus imbuant, doceant verecundiam, modestiam, pietatem erga Deum & Parentes, erga Magistratum reverentiam & observantiam; libros Hæreticos, obscænos, curiosos, ipsi non solum non proponant aut explicant, sed Pueris etiam subducant, ne blandum incautis virus instilletur. Sicubi autem pueri & puellæ Scholam unam frequentent, hæ ab illis sejungendæ erunt, ne quid indecens committatur. Atque ut hæc omnia pro rei hujus gravitate fiant, sincerius præcipimus iis omnibus, ad quos Scholarum cura atque provisio, in loco quovis, de jure vel consuetudine spectant, ut ad hæc attendant, Magistros, Scholas, Pueros fre-

quenter visitent, dentque operam, ut nihil in iis contra Religionem Catholicam, castam pietatem, bonoque mores peccetur.

C A P. VI. De Seminariis.

1 **V**T porro tam divini verbi prædicatio, atque institutio puerorum, quam alia Ecclesiastica munia per idoneos & tam gravi functioni aptos homines obeantur & administrantur, utiliter admodum sanxit sacrosancta Tridentina Synodus, ut in præcipuis Episcopatum urbibus constituantur Seminaria, è quibus optimi quique ad curandam animarum salutem deligantur. cui functioni, uti & cæteris ordinationibus, cum lubentes volentes pareamus, incumbemus sedulo in eam curam, ut, difficillimis licet temporibus, in Vrba Nostra Osnabrugensi, Seminarium quam fieri potest citissime erigatur & constituatur, è quo idoneos in vinea Domini laboratores petere, & procurandis sacris muneribus præficere possimus. Quod cum non utile solum, sed necessarium etiam sit, ad Religionem Catholicam stabiliendam proferendamque, ad Paracias curæ Nostræ ac Fidei commissas recte gubernandas, ad subditorum Nostrorum instructionem atque ædificationem; hortamur omnes in Domino, ut conatus hosce Nostris liberalitate sua atque omni ope promoveant; quo suppetant regioni jam albæ ad messem operarii, nec desint qui parvulis petentibus panem frangant, data in tempore tritici spiritualis mensura.

Seff. 23.
c. 18. de
refor.

2 Præter media autem erigendi Seminarium à SS. Concilio Tridentino præscripta, congruum judicamus, ut Clerici quicumque, pro qualitate suorum beneficiorum, & ratione temporis quo Ecclesiæ bonis gavisi sunt, ad pium hoc opus, in testamentis suis, ultimisque voluntatibus, Nobiscum debere concurrant, nec ullus testamentum condant, in quo Seminarii Nostris liberaliter non meminerit.

C A P. VII. De Cultu Divino, Officiis, & Caremoniis Ecclesiasticis.

1 **R**eligio, cujus prima quasi radix est Fides, non solum insita debet esse animo, sed in externos etiam pietatis actus prodire. qui actus varii admodum sunt, Eliciti, Imperati, Interni, Externi, Publici, Privati. Nos de pluribus, ad disciplinam Ecclesiasticam pertinentibus, quo pacto exercendi sint, à Clericis potissimum divino cultui initiatis, nonnullos præscribemus.

2 Officia itaque divina omnia, eo quo debent tempore, modo & methodo, pie ac graviter peragantur. Et, cum Breviaria, Missaliaque propria Dicecesis Nostræ, olim edita, vix amplius, vel non nisi cum defectu aliquo, & minus

minus

Prov. 22.
vers. 15.